

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET. * SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

Kéziratok és szakkérdések
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
félemelet 56. fogad el.

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.
Országos m. kir. Halélettani és
Szennyvízvizsgáló Intézet

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Égész évre 12 pengő.} \\ \text{Fél évre 6 pengő.} \\ \text{Külföldre egész évre 16 pengő.} \end{array} \right.$
Allami alkalmazottaknak 50 %-os kedvezmény jár.

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landesfischerel-Vereins Budapest.

Verantwortlicher Redakteur:
Dr. Emil Unger.

Administration: Ungarischer
Landesfischerel-Verein,
BUDAPEST,
Kossuth Lajos-tér 11. félem. 56.

Redaktion: Kgl. Ung. Landes-
anstalt für Fischereibiologie
und Abwasserkunde. Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: Hazai pisztrángtenyésztésünk irányelvei és kilátásai. Dr. Mika Ferenc és vitéz Dr. Varga Lajos. — A bolharákok élete. Ifj. Dr. Szabó Zoltán. — A Ladoga-tó nevezetesebb halai és halászata. Vitéz Dr. Varga Lajos. — Társulatok—Egyesületek. — Ujdonságok—Vegyesek. — Árjegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND. Richtlinien und Aussichten der ungarischen Forellenzucht. — Das Leben der Flohkrebsse — Die wichtigeren Fische und die Fischerei des Ladoga-sees. — Gesellschaften und Vereine. — Neuigkeiten. — Preisliste. — Anzeigen

Hazai pisztrángtenyésztésünk irányelvei és kilátásai.

Írták: Dr. Mika Ferenc és vitéz Dr. Varga Lajos (Sopron).
(Folytatás és vége.)

Különleges eszközök szükségesek a nagyon fiatal ivadékok és az ikra szállításához.

Ezek közül talán a von der Borne által szerkesztett a leggyakoribb. Bőnyakú, kettős fenekű kanna. A drótszövetből készült felső fenekét 3 cm. választja el az alsótól. A szűrő alatti térből függőleges cső vezet felfelé, amelyen keresztül az edény megbillentésével a szűrő alatt meggyülemlt szennyezett víz kiönthető. Ugyanezen a csövön keresztül, szállítás közben, gumilabdával levegőt is lehet benyomni. Az edény nyakában átluggatott betét van elhelyezve, amelyet jégdarabokkal töltenek meg. Az olvadó jég állandóan hűti az edényben levő vizet. Szállítás közben a kannát jégdarabokkal és mohával töltött ládába, vagy kosárba helyezjük. Az edényeket csak háromnegyed részig szabad vízzel megtölteni, hogy a víz megfelelően hullámozhasson.

A szállításhoz szükséges víz mennyisége több tényezőtől függ: a szállítás idejétől, a víz hőmérsékletétől, a levegővel való keveredés lehetőségétől és az időjárási viszonyoktól. Ha a víz állandó mozgásban, hullámozásban van és hőmérséklete +8 °C fölé nem emelkedik, 16 l. vízben kb. 5000 db. zsenge ivadékokat 6 óras távolságra lehet elszállítani.

Külföldön sűrített oxigénnel működő szállító berendezések is vannak forgalomban. Ezeknek kezelése nagy gyakorlatot igényel, mert a túladagolt oxigén káros hatással van a zsenge ivadéokra: lepörköli az uszogyokat (*Schäperclaus*).

Ha a pisztrángokra már annyira fejlődött, hogy a szemfoltok jól kivehető rajta, hosszabb ideig tartó rázkódást is elbír; így nagyobb távolságra is szállítható. Nem kell hozzá víz; elegendő ha alacsony hőmérséklet mellett tartva kissé nedves marad. Kisebb mennyiség szállítására legegyszerűbb hő- (thermosz) palackot használni. De a sebes folyású patakokban gyakori forrásmoha (*Fontinalis antipyretica*) is jól bevált. Iz ikrát az előzetesen jegesvízbe mártott mohapamutok közé kisebb tüllzacskókba téve rétegesen helyezük el. A forrásmohával szemben a csalán (*Buschkiel* szerint) nem jó hőszigetelő és teljesen alaptalan az a hiedelem, hogy csomagoló anyagnak használva nem fejleszt meleget. *Buschkiel* a csalánnal a jeges vattát is megfelelőbb anyagnak tartja.

Nagyobb szállítványok továbbítására alacsony fake-reteket használnak, amelyeknek fenekére ritkás-szövetű szövetanyag (géz, mull) van kifizítve. A pisztrángokra gyakran 5 mm-nél is vastagabb, ezért a keretek magassága semmi esetre se lehet 6 mm-nél kevesebb. A kifizített szövetet jól benedvesítjük s reá egy sorban helyezük el az ikrákat. Szorosan egymás mellé kell helyezni, nehogy szállítás közben elmozduljanak. Az ikrával megtöltött öt darab keret fölé egy üres, csak mohával töltött keretet kell tenni. Ilyen keret kerül legfelülre és legalulra is. Az így elkészített csomag tetejére egy magasabb oldalú keretet helyezünk el, amelynek

feneke kilyuggatott deszkalapból áll. Ezt jégdarabokkal töltjük meg. Az egész csomag vízhatlan ládába kerül, amelyet köröskörül 7-8 cm-es rétegben rugalmas és rossz hővezető anyaggal (Schäperclaus szerint erre a célra legjobban a szecska felel meg) bélelünk ki.

A pisztráng, ha élve szállítása nehézségbe ütközik, leölt állapotban is forgalomba kerül. A halat a koponyájára mért botütéssel megölik. Nagyobb távolságra csak télen küldhető, de ilyenkor is nagyon gondosan kell csomagolni. Csomagolásra lapos ládákat használunk. A ládák fenéke kb. 15 cm. vastag finom faforgácsot szórunk, föléje vízhatlan papírosból készült és jégdarabokkal töltött vánkosalakú tömlőt helyezünk el. A tömlőre egy réteg pisztrángot teszünk. Minden egyes darabot az oldalára kell fektetni (semmi esetre se a hájára, vagy hasára) változó irányban, hogy az egyiknek feje a másiknak farka mellé kerüljön. A halakat a fent leírt jégtömlővel takarjuk. Legfeljebb még egy sor halat helyezhetünk egy ugyanígy. A csomag oldalát faforgáccsal szigeteljük. A csomagolás alacsony hőmérsékletű helyiségben történjék.

Nyáron a leölt pisztráng szállítása csak kis távolságra lehetséges. A halakat le kell fejezni és kizsigerelni. Csalánt a szállításnál ne használjunk. Fűrészpör, faforgács, szalma, papíros sokkal megfelelőbb anyag.

A pisztráng értékesítésénél sohasem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a piacon csak élő állapotban fizetik meg jól. Leölt állapotban nagyon sokat veszít értékéből. Ezért mindenkinek, aki a piac számára is termel, érdeklében áll az élveszállításra alkalmas szállítóeszközök beszerzése.

Régebben, amikor még sok volt a pisztráng, beszóva ecetbe rakva és füstölve is forgalomba került. Tudomásunk szerint ilyen konzerválással üzletszerűen ma már kevesen foglalkoznak.

13. A jövő feladatai.

A pisztrángosvíz az idegenforgalom fellendítésének igen halhatós eszköze. Tervszerű propagandára és szervezkedésre van szükség, mert nélkülül számottevő jövedelemtöbblet nem érhető el. Ha a most folyó háborút megelőző években valaki útbaigazításért fordult pl. a stájerországi idegenforgalmi központhoz, több oldalas tájékoztatót kapott a tartomány területén gyakorolható horgászati lehetőségekről. A tájékoztatóban meg voltak adva a jogtulajdonos neve, a víz fekvése, kiterjedése, a fogható halfajok, az engedélyjegyért kért összeg, a csali és a méretek tekintetében kikötött esetleges korlátozások.

Nagyon üdvös volna a külföldi példa követése. Sokkal több horgász keresné fel a pisztrángos vizeket, ha meg megfelelően tájékoztattak volnának arról, hogy hol és minő feltételek mellett hódolhatnak kedvtelésüknek. Ezért azok a jogtulajdonosok, akik engedélyjegyek kiadásával óhajtják pisztrángos vizüket értékesíteni, jelentsék be elhatározásukat, a feltételek megadása mellett, az illetékes idegenforgalmi szervezetél.

Külföldön, pl. a szomszédos régi Ausztriában, gyakran fordult elő, hogy a kincstári, stb. tulajdonban lévő vizek halászatát *szállodások* vették bérbe. A horgászás gyakorlását rendszerint díjtalanul vendégeiknek engedték át. Hirdetéseikben a horgászás lehetőége hangsúlyozottan szerepelt. Ezáltal nagyban emelték sokszor igazán félreeső üzemük forgalmát. A leadott halak révén a konyhai fogyasztás is biztosítva volt.

Természetes, hogy a propaganda, a hirdetések csak akkor valóban célravezetőek, ha a víz gazdag nemeshalokban és így elegendő alkalmat nyújt a horgászás gyakorlására. A horgászok nem sajnálják a fáradságos utazást, sokszor elnézik az egyes kényelmi berendezések hiányait. — de természetesen elvárják, hogy testük pihenése, lelkük felüdülése mellett siker kísérje horgászó, nemes kedvtelésüket.

Az idegenforgalmi szempontokon kívül a pisztráng piaci termelésének is nagy jelentősége volna nemrég visszalépt hegvidékeink közgazdasági helyzetének fejlesztése szempontjából. Pisztrángot, eltekintve a termőhelyétől, ma alig lehet valahol kapni. Rendkívül izletes, magasra értékelt

húsával, nyaralók, fürdőhelyek vendéglőinek étlapján kívül alig találkozzunk. A halkereskedelem megfelelő megszervezésével gondoskodni kellene a pisztrángos vizektől messzebb fekvő piacok ellátásáról is. A pisztráng fogyasztása külföldön is, ahol jelentősen nagyobb a termelés, némileg fényűzősszámba megy. Nagyobb városaink jobb módú rétege azonban szívesen fogyasztja.

A piaci anyagról ugyan elsősorban a mesterséges haltenyésztők vannak hivatva gondoskodni, de a természetes vizek jelentőségét sem szabad lebecsülni. Annak igazolására, hogy a természetes vizek helyes gazdálkodás és kellő védelem mellett milyen értékel képviselnek, közöljük több külföldi szerző erre vonatkozó megállapítását.

Walter E. szerint keskeny hegyi patakok km-ként 10—20 kg., közepes hegyi patakok km-ként 50 kg., a termékeny dombvidéken átfolyó közepes nagyságú vizek km-ként 250 kg., kisebb folyók pedig km-ként 500 kg. pisztrángot termelnek.

Lowartz Hessen-Nassau pisztrángos vizeinek termelő képességét felülvizsgálva arra az eredményre jutott, hogy kisebb, 1—2 m. széles patakok évi hozama hektárra átszámítva évente 250—500 kg ot ér el.

Neresheimer a Traun folyóra vonatkozólag hasonlóan kedvező adatokat közöl. Szerinte a folyónak azon a részén, amely a hasonló nevű tó mögött kövélkezik, az évi nemeshal (pisztráng és pénzes pér) termelése hektáronként 2000 kg-ot eredményez. A közölt adatok szerint teljesen indokolt *Schie-men* megállapítása: a pisztrángosvíz (németországi viszonylatban) termelőképeség tekintetében felülmúlja a legjobb tavakat.

A közölt adatokból, ha azok a mi viszonyainkra teljesen nem is vonatkoztathatók, pisztrángos vizeink termelőképességének fejlesztésére hasznos következtetéseket vonhatunk le.

Pisztrángos vizeink termelőképességét természetesen csak évekig tartó céltudatos és szívós munkával emelhetjük fel a kellő színvonalra. Aprólékosan tanulmányoznunk kell a pisztrángos vizek életét, mert a helyes gazdálkodás megfelelő alapos ismeretek nélkül el sem képzelhető. A tudományos kutatásokkal párhuzamban áldozatos befektetésekre is szükség van. Nem elégedhetünk meg a természetadta viszonyokkal, hanem a bennük rejlő termelői erőt célkitűzésünk szolgálatába kell állítani.

Nagymértékű halasítás segítségével fel kell fokozni az állományt az optimum határáig. Be kell népesíteni minden alkalmas vizet, mert a pisztránggal még a legkisebbek is értékesekké válnak. A hegyi tavakról sem szabad megfeledkezni. Amennyiben azok vize a sebes pisztráng számára túl hideg, külföldi mintára a szívárványos pisztránggal népesítsük be. Kísérletet tehetünk a vizeinkből eddig hiányzó tavi szaibling (*Salmo salvelinus*) meghonosításával is. Ez az életteréhez ragaszkodó, nem vándorló halfaj eselleg nem válthatja be a hozzá fű őlt reményekkel, de semmi esetre sem válik veszedelmes gyomhállá, mint pl. a törpe harcra, naphal.

Hogy a szabad vizek behalásításához elegendő anyag álljon rendelkezésre, megfelelően szaporítani kell a költsételepeket. Alkalmas munkálatokkal ki kell bővíteni a pisztráng életerét, fokozni annak tápláléktermelőképességét és védeni, elősegíteni természetes szaporodását. Külföldi és belföldi példák beigazolták, hogy még a költségesebb befektetések is hasznosak (pl. a nagyobb földmunkát igénylő tóisorok létesítése).

A természetes pisztrángos vizek termelésének fokozása tervszerű állami intézkedések és támogatás nélkül kérésztülvihetetlen. Az ivadéknevelő telepek létesítésére elsősorban a kincstár hivatott. A tenyésztanyag díjtalanul kerüljön kiosztásra. Ezzel szemben kötelezni kell a víztulajdonosokat a halasításra. Az államnak beavatkozási jogot kell biztosítani a halászat helyes és okszerű gyakorlásának ellenőrzésében. A tulajdonosok és bérlők működésének felülvizsgálására megfelelő irányításra. A természeti kincseket nem szabad

A halászat törvény büntető rendelkezéseinek revízió alá vétele is sürgős feladat. Külföldi példára jelentékenyen súlyosbíttani kell az orvhalászok terhére kiszabható büntetéseket. Az állam hivatott a vízépitkezések és vízhasználatok megfelelő irányítására. A természeti kincseket nem szabad kizárólag a technika szolgálatába állítani. A sürgős intézke-

dések annál is indokoltabbak, mert a pisztrángos vizek nagy része állami tulajdon és a m. kir. erdőkincstár kezelésében van.

A pisztrángos vizek helyes gondozása, gazdaságos kezelése kellő szakértelem nélkül elképzelhetetlen. Nagy jelentősége van ezért a földművelésügyi minisztérium halászati ügyosztályának az Országos Halászati Felügyelőség és a m. kir. Halélettani és Szennyvizsgáló Intézet közreműködésével ismételt megrendezett tanfolyamainak. A tanfolyam

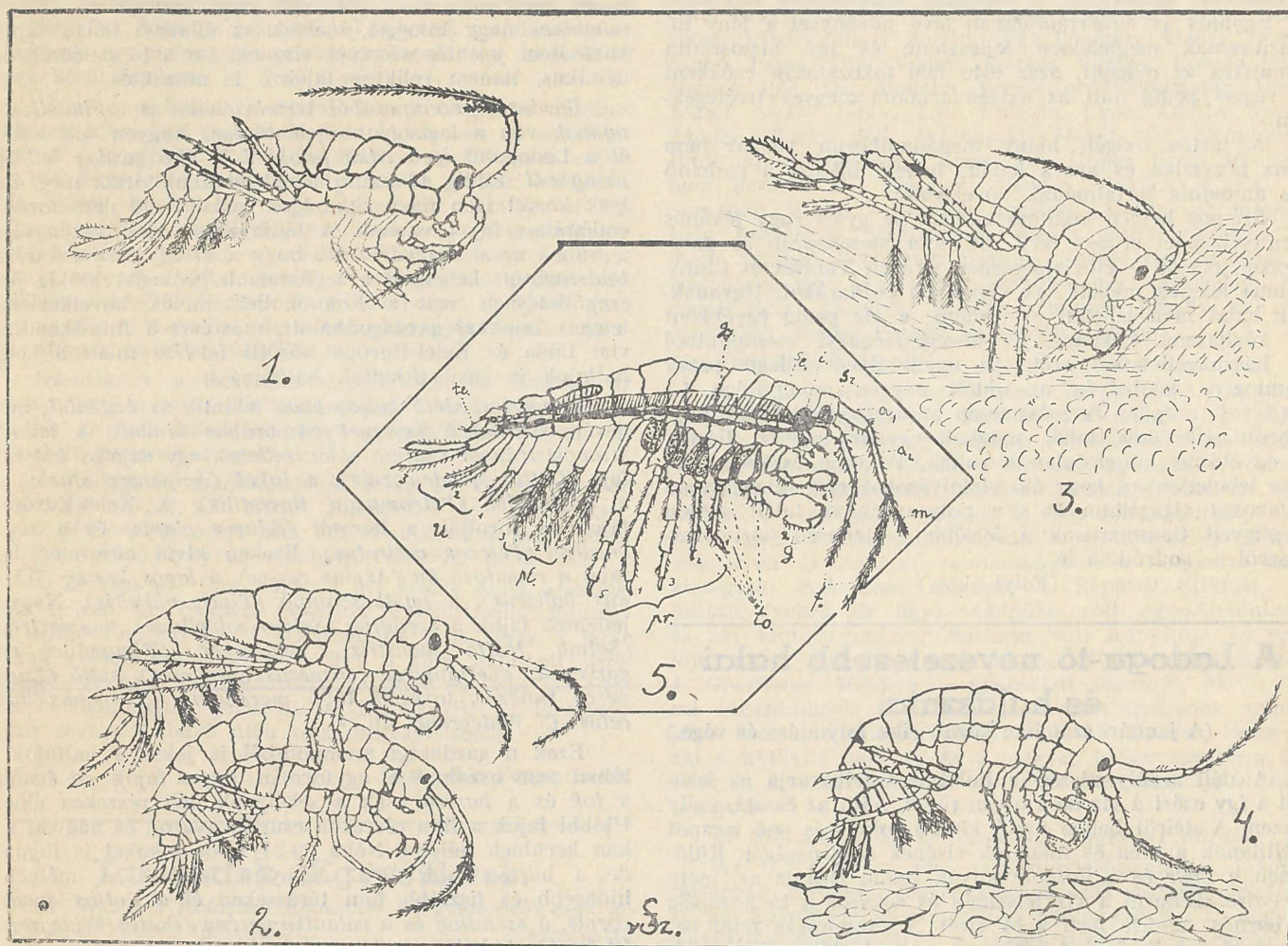
ingyenes és bárki hallgatója lehet. Nagyon örvendetes, hogy éppen a felvidéki erdőőrök, gazdászok jelentkeznek nagy számban ezekre a tanfolyamokra.

Hegyvidéki vizeink egy részén szabályozást és ipari használatnál kapcsolatban különböző építkezéseket terveznek, s ilyenek már folyamatban is vannak. Ezek az átalakítások, ha nem végzik helyes belátással, nagy veszélyt jelenthetnek pisztrángos vizeinkre.

A bolharákok élete.

Irta: ifj. dr. Szabó Zoltán.

(Folytatás.)

2. ábra.

A közönséges bolharák (*Gammarus pulex* L.) különböző testhelyzetei. (A természetes nagyság kb. háromszorososa). 1. A vízben sebesen előre úszó bolharák. (A törzs majdnem nyújtott, a csápok erősen görbültek). 2. A párzó, nőtényét a két első pereipodáival megragadó hím előre úszva. 3. A bolharák kiássa táplálékát. (A gnathopodák és a pereipodák segítségével elkotorja, elhánnya az elfödött táplálékáról a homokot v. detritust). 4. Táplálkozó bolharák. (A táplálékot a gnathopodák között szorongatva). 5. Egy bolharák részletes rajza Steinmann után. (a₁ és a₂: első és második csáp v. antenna; m: a csáp mellékága; f: flagellum, ostorka; g (1, 2): gnathopodák (állkapocs lábak); to: kopolytú zsákok; pr (1, 2, 3, 4, 5): a mászkáló lábak v. a pereipodák; pl (1, 2, 3): a pleopodák (mellső potrohlábak); u (1, 2, 3): uropodák (hátsó potrohlábak); Sz.: a szem; se.: a thorax második szelvénye; i.: az agy és az idegrendszer; gy: az emésztő szervek, ezt hálozza be a vérrendszer). Ifj. dr. Szabó Zoltán rajza.

Kolkwitz (14) a bolharákot a különösen oxigén dús vízben élők közé sorolja és kizárólag oligotroph (tisztavíz kedvelő) lénynek tartja. Kolkwitz nézetét osztja Lampert, valamint Hesse is. Míg Wundsch. mint láttuk, csak a normális előfordulás lehelősége esetében ismerteti a Gammarust a tisztavíz állatvilága körében, evvel feltételezi azt, hogy az előfordulhat szennyezett vízben is, ha a víz elszennyeződése utóbb következett be azon a helyen, mint a Gammarus letelepülése.

Az akváriumi vízi élet Schäperclaus alapján a stagnofil lények számára kedvező. A bolharák pedig elsősorban reofil és hidegvízkedvelő lény, és mégis akváriumom-

ban a kísérleti állataim élete zavartalannak és kiegyensúlyozottnak látszott, noha állandó vízcsereéről szó se volt, csupán a természetes elpárolgás időleges utánpótlásáról. Eme kiegyensúlyozott, de talán mégsem túl természetes élet magyarázata abban rejlett, hogy egyrészt a bolharákok oxigén igénye mindig kielégítést nyer természetes uton apró vízi növényzel és algák útján annak ellenére, hogy a napsugár hatására az akvárium hőmérséklete a nyári hónapokban a 20°-ot is meghaladta. Másrészt a táplálékban hiány nem mutatkozott.

Rothadó iszapban és felette oxigén mentes teljesen elszennyezett polysaprob jellegű vízben (ugyancsak az akvá-

riumomban) a fiatal állatok tartósan, napokon át élnek és fűgék voltak. A nagyobb példányok már valamivel igényesebbek voltak, ugyanis a teljesen polysaprob szennyvizet csupán 4-5 óra hosszat tűrték. A részben elszennyezelt (azaz a mesosaprob-polysaprob) vizet pedig csupán 48 óra hosszat bírták el, mikor is a nappali órákban mindenütt (az akvárium valamennyi helyén) vígan éltek, azonban az esti órákban a fény intenzitása csökkenésének megfelelően fokozatosan felsőbb régiókba húzódtak fel olyannyira, hogy a teljes sötétedés beálltakor valamennyi állat a vízfelszín közelébe, vagy közvetlen az alatt hanyatt fekve, az aquarium oldalához tapadva lélegzett, valósággal (mint a halaknál szokás mondani) «pipált». A kora reggeli óráktól kezdve pedig a fény intenzitásának fokozatos növekedésével arányosan a mélyebb vízrétegekbe húzódtak le. Ugyanis az akváriumomban levő növényzet a fény intenzitásának megfelelően fejlesztette és így biztosította számukra az oxigént, azaz este felé fokozatosan csökkent és reggel pedig nőtt az oxigén tartalom az egyes vízrétegekben.

A tartós oxigén hiány megállapításom szerint nem okoz közvetlen és gyors halált, hanem inkább a rothadó víz ammonia tartalmának növekedése.

Számos helyen találtam szabad, de gyári vagy fekáliás szennyvizekkel erősen fertőzött — a mesosaprob és polysaprob jellegű — élővízfolyásban virágzó Tubifex és Chironomus telepek mellett sok vígan élő bolharákat. Ugyanakkor halat nem lehetett ott találni; a víz pedig egyébként — közhasznú halászati és közegészségügyi szempontból — hasznavehetetlen volt. Az egyik ilyen jellegű patak Gammarus lelőhelyén az oldott oxigén mennyisége 1,1 mg/l volt csupán. Természetesen a megfigyeléseimkor polysaprob jellegűnek lált patakok egykor teljesen tiszták és egyébként kifogástalanok voltak. De ezen észlelésemnél nem lehetetlen az, hogy élő vízfolyásokat, elég sebesfolyású patakokat vizsgáltam át a polysaproboknak talált vízben megfigyelt Gammarusok a felsőbb — teljesen tiszta szakaszról — sodródtak le.

(Folyt. köv.)

A Ladoga-tó nevezetesebb halai és halászata.

(A januári számban közölt cikk folytatása és vége.)

A déli sekély részen a hullámozás felkavarja az iszapot s így ezért a víz nem olyan tiszta, mint az északi, mély részen. A délről beléje ömlő kisebb folyók is sok iszapot szállítanak a tóba és fokozzák vizének zavarosságát. Különösen a *Swir* és a *Volhov* folyók finom iszapja az, mely messzire szétterül a víz felszínén és sokszor a tó közepéig is barnás színűre festi a tó vizét. A Finnország felől beléje futó folyók és patakok nagyon kevés törmelékkel szállítanak s az is hamar alsüllyed a mélyebb tófenékre. Finnország területéről 40 olyan folyó fut beléje, melynek hosszúsága 5 km-nél nagyobb.

A Ladoga-tó fölösleges vizét a jólismert *Néva* vezeti le a Finn-öbölbe. Ott ahol a tóból kifolyik, épült *Schlüsselburg*, varosa, torkolati vidékén pedig *Szentpétervár* (Leningrád).

A tó különböző mélységi viszonyainak megfelelően a víz hőmérsékleti viszonyai nagyon változatosak. Északon még nyáron is állandóan hideg s még a kisebb mélységekben is 4° körül van. A délibb részeken a víz hőmérséklete évszakok szerint változik, nyáron a 15°-ot is eléri.

A Ladoga tavának gazdag hajóközlekedése fejlődött ki. Évente több száz teherhajó úszik rajta különböző irányokban. Nagyon sok a kisebb-nagyobb halászhajó is. Az aránylag gyér lakosság személyszállító hajóforgalma meglehetősen csekély.

Környékén, főleg a finn területen, nagyon szép erdőségek terülnek el. Az erdőkbe itt-ott lombosfák vegyülnek, de túlnyomó részben magasra növő tűlevelűek alkotják az erdőket. Itt-ott gyönyörű, hatalmas *Larix decidua* (lombhullató vörösfenyő-faj) vén példányait csodálhatja meg

az ember. A finnek nagyon kímélik ezeket a szélvészekkel dacoló ritka faóriásokat.

A Ladoga-tó vizében élő szervezeteket csak az utóbbi időben ismertük meg nagy vonásokban. Felkutatásukban a finnek és az oroszok tevékenykedtek. Egy ritka fóka is él benne, amely a *gyűrűs fókának* egyik alfaja: a *Pusa hispida ladogensis Nordquist*, mely még csak az Onegában található. *Alsóbbrendű növény- és állatvilága* nagyon jellegzetes és mind fajokban, mind egyedekben igen gazdag, aminek a szintén gazdag *halállatvilágra* van nagy jelentősége. Nagyon ritka *alsóbbrendű rákok* élnek a tóban, köztük a sekélyebb vizekben a *Pontoporeia affinis*, a *Pallasiella quadrispinosa*, a mélyebb részeken a szép és nagytestű *Gammaracanthus* és a *Mysis*, továbbá *Limnaea ovata* nevű csiga és a zöldszínű *árvaszunyogálcák* (*Chironomidae*) nagy tömegei, melyek az állatevő halak táplálkozásában jelentős szerepet visznek. De a tó nemcsak endémikus, hanem reliktum-fajairól is nevezetes.

Gazdasági szempontból természetesen a tó *halállományának* van a legnagyobb jelentősége. Nagyon sok halász él a Ladoga-tó igen ritka fajokból is álló gazdag *halállományából*. Eddig 41 halfaj jelenlétét állapították meg, melyek között igen nagy ritkaságok, másutt elő nem forduló endémikus fajok vannak. A halfajokban való gazdagságot a finnek azzal magyarázzák, hogy a tó egyrészt a karéliei földszoroson keresztül a legfiatalabb geológiai időkhöz öszszekötöttségben volt a Finn-öböllel, minek következtében tengeri fajokkal gazdagodhatott, másrészt a finn-skandináviai tábla és Kelet-Európa közötti fekvése miatt a keleti halfajok is gazdagíthaták halfaunáját.

Tengeri eredetű halfajoknak tekintik az *évahalat*, másnéven *szlivaorrú keszeget* (*Ambramis vimba*), a *ladogai lazacpisztrángot* (*Salmo salar relicta*), egy sajátos *kölöntefajt* (*Cottus quadricornis*), a *tokot* (*Acipenser sturio*) és a *vakingolát* (*Petromyzon fluviatilis*). A Kelet-Európai fajokhoz sorolják a *harcstát* (*Silurus glanis*) és a *sugár kardost* (*Pelecus cultratus*). Ezeken kívül nevezetes halfajai a *ragadozó őn* (*Aspius rapax*), a *lapos keszeg* (*Abramis ballerus*), a *nyálkáscompó* (*Tinca vulgaris*). Nagyon jellemző fajok a *szemling* (*Salmo salvelinus*), *tavipisztráng* (*Salmo trutta lacustris*), *pénzespér* (*Thymallus vulgaris*), az *eperlánlaczac* (*Osmerus eperlanus*), *süllő* (*Lucioperca sandra*), továbbá több *marénafaj* (*Coregonus lavaretus*, *C. Widegreni*, stb.).²

Ezek a gazdasági szempontból is jelentős halfajok a tóban nem oszlanak el egyformán. Egyes fajok: az *évahal*, a *tok* és a *harcsta* csak a sekélyebb déli részeken élnek. Utóbbi fajok a finn részeken csupán nyáron és nagyon ritkán kerülnek hálóba. Néha 20-24 kg-os tokokat is fognak, de a harcsta csak 10-12 kg-nyira fejlődik. A mélyebb, hidegebb és tisztább finn tórészeken él a *Cottus quadricornis*, a *szemling* és a *valantkamaréna* (*Cottus Widegreni*). Itt kerülnek hálóba a tó nagyon keresett és értékes *lazacféléi*, melyek az év legnagyobb részében az északi Ladogában tanyáznak. Itt nagyon szaporos s így nagy tömegekben él a kisebb testű *eperlánlaczac* (stint), mely a többi lazacfaj fő tápláléka. Ivásra vándorló nagy tömegei után velük magukat a *lazacpisztrángok*, *szemlingek*, *marénák* és *süllők* s ilyenkor — főleg tavasszal — a serény finn halászok gazdag zsákmánnyal térnek otthonukba. Nyáron azonban a stintek dél felé vándorolnak s maguk után csalják a többi ragadozó halat is. Ilyenkor az orosz halászok tizedelik meg a haltömegeket. De szeptember elején újból visszatérnek az északi partok felé és az utánuk eredő lazacféléket a finn halászok késő ősszel zsákmányolják a legnagyobb tömegekben.

A finn halászok a mélyvízi halakat is szorgalmasan kerítik hálójukba. Különösen a kékmárénát fogják sikeresen, úgyhogy nyáron szinte napi táplálékuk.

¹) *Anghi Csaba Geyza*: A ladogai fóka. — Természetudományi Közöny, 1940. é. 72. köt., 28-28. l.

²) *Jääskeläinen, Viljo*: Über die Fische und Fischerei im Ladogasee. — Acta del Congr. Internaz. die Limnol. teor. ed appl. — Roma, 1929, 391-400. l.

A finn halászat szempontjából legértékesebbek a ladogai lazacok és pisztrángok, a marénák és a süllők.

A ladogai lazac (reliktum) azonban nem nő nagyra; általában a 3 kg-os példányokat tekintik kifejtetteknek, ami erősen megkülönbözteti őseitől a tengeri lazactól. A Néva folyón a tengeri lazac is felhatol, de a Ladogába nem vándorol. Így fogása a legnagyobb ritkaság. Legutóbb 1926 őszén Walamo-szigetek közelében fogtak egy nászruhában pompázó tengeri lazacot, melynek súlya 19 kg. volt.

A ladogai lazacot főleg hálókkal fogják, melyek 50-60 m. hosszúak és 3.5 m. magasak. Mintegy 10-15 hálót kötnek össze hosszú sorokban. Több csónak keríti a hálókat. De fenékszinórokon elhelyezett horgokkal is eredményes a fogás. 2-3000 horog van a zsinórokon, melyeknek hosszúsága néha 30 cm is lehet, de legalább 10 cm hosszúak. Vitorlás csónakokkal helyezik a vízbe s ez az elhelyezés egy egész nap munkájába kerül. Így átlag 60-70 lazac kerül horogra.

A lazac mellett a halászat fontos tárgyja a maréna, melynek több faja él a mély finn tóréseken. A *valantkamaréna* (*Coregonus Widegreni Malmg.*) a 100 m-es mélységeket kedveli és innen kerfűk hálóba a finn halászok, akik zsíros húsa miatt nagyon kedvelik. Amikor a felszínre kerül, az úszóhólyagjában lévő nagy gáznymás következtében a hólyag a mellkast kidomborítja, sokszor szét is repeszi. A finn halász a feldagadt testű hal szájnyílásán keresztül átszűri az úszóhólyagot, melynek gáza szipolva tör a szabadba, de a hal visszanyeri rendes alakját. Átlagos testsúlya 650-700 gr.

Jelentékeny a taviszemling halászata is. Nyáron az egész tóban szétszóródnak, de ősszel a sziklás partok és apróbb szigetek közelében nagy csapatokba verődnek és ivóhelyet keresnek maguknak.

A Ladoga-tó tavipisztrángja átlag 2.5 kg-ra nő, de az 5-6 kg. súlyúak sem ritkák. Halászatuk nem jelentékeny. Ez az értékes hal azért nem tud elszaporodni, mert kevés az olyan folyó, melyben alkalmas ivóhelyet találhatna.

A Ladoga-tavi finn halászat évi értéke átlag 5,000,000 finn márka. A halászó eszközök értéke pedig mintegy 3.5 millió finn márka. A halászat oly erős, hogy a lazac száma erősen csökkenőben van s a finn halászati vezetőséget védekező intézkedésekre készítette és friss lazacivadék betelepítésének gondolatával foglalkozik. Ez természetesen csak a háború után lesz megvalósítható.

Dr. vitéz Varga Lajos.

Társulatok—Egyesületek.

Az Országos Halászati Egyesület közgyűléséről csak később közölhetünk tudósítást. A szerkesztő.

Jegyzőkönyv.

felvétel az Országos Halászati Egyesület 1942. évi február hó 18-i választmányi üléséről.

Jelen voltak:

Répássy Miklós alelnök, Heincz Pál igazgató, vitéz Barcza Imre, Corchus Dezső, Corchus Zoltán, vitéz Igmándy Aladár, Illésy Zoltán, Illik Viktor, Dr. Maucha Rezső, Dr. vitéz Paluzsaj László, Dr. Raskó Pál, Dr. Schulmann Emil, Dr. Unger Emil, ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok és Kontur György titkár.

Kimentették magukat:

báró Szurmay Sándor alelnök és Báldy Bálint, Köhler Géza és Nyári János választmányi tagok.

Répássy Miklós alelnök meguitja az ülést és felkéri az Igazgatót a tárgysorozat ismertetésére és a Titkárt a jegyzőkönyv vezetésére.

Az utolsó választmányi ülés óta tagul jelentkezett: Dr. Ágoston László kórházi főorvos Győr.

A választmány a bejelentést tudomásul veszi és a legközelebbi közgyűlésnek megerősítés végett javaslatot tesz.

Répássy Miklós a jelölő bizottság nevében annak egyhangú javaslatát közli. Az egyesület elnökévé dr. Lukács

Béla belső titkos tanácsost, ny. földművelésügyi államtitkárt, alelnöknek pedig Corchus Zoltánt és dr. vitéz Paluzsaj Lászlót jelöli.

Zimmer Ferenc az elnöki bejelentés után egy évi kijelentést kíván tenni. Szerencsésebbnek tartaná, ha a második elnöki tisztségre a kereskedelem vagy a szabályozó bizottság egy képviselőjét jelölnék. Kéri kijelentésének jegyzőkönyvbe vételét.

A választmány a jelölő bizottság javaslatát tudomásul veszi és a közgyűlésnek egyhangú javaslatot tesz az elnök és a két alelnök megválasztására.

A jelölő bizottság további javaslatára a választmány választmányi tagokul egyhangúlag jelöli: Antalffy György, vitéz Baskay Imre, Báldy Bálint, vitéz Barcza Imre, Corchus Dezső, Répássy Miklós, gróf Festetics Sándor, Goszthony Mihály, Illésy Zoltán, vitéz Igmándy Aladár, Iklódy Szabó János, Illik Viktor, Kovács Vilmos, Köhler Géza, Heincz Pál, Dr. Maucha Rezső, gróf Jankovich Bésán József, Nyári János, Tóth Kálmán, Uzoni László, Purgly Sándor, Raskó Pál, Ribánszky József, Dr. Schulmann Emil, vitéz Szendressy Imre, Dr. Unger Emil, id. Zimmer Ferenc, ifj. Zimmer Ferenc, Kovács Miklós és Somssich Miklós egyesületi tagokat, továbbá az alapszabály módosítás jóváhagyása esetén Földes Tibor, Németh Sándor, Oeconomó György, Erdély egy képviselője, Kárpátja egy képviselője, Délvidék egy képviselője, Darányi Béla, Csernyus László, Zimmer Károly és gróf Jankovich Bésán Elemér egyesületi tagokat.

Tiszteletbeli tagok:

A választmány a jelölő bizottság javaslata alapján a közgyűlésnek javaslatot tesz öt tiszteletbeli tag jelölésére. A választmány egyhangúlag tiszteletbeli tagnak ajánlja: 1. Tomcsányi Vilmos Pált, aki egyesületünk elnöki tisztségét a legnehezebb időkben hosszú éveken át odaadással és szeretettel vezette. 2. vitéz báró Szurmay Sándort, egyesületünk alelnökét, aki a sporthorgászat fejlesztése terén és irodalmi munkásságával a horgászat terén kimagasló érdemeket szerzett. 3. Répássy Miklóst, aki hosszú éveken át ügyv. alelnöke volt egyesületünknek, és aki mint a magyar halászat volt irányítója és vezetője, annak fejlesztése terén kimagasló érdemeket szerzett. 4. Goszthony Mihályt, a gyakorlati tógazdát, aki a hazai tógazdaságok fejlesztése terén sok évtizedes munkájával őszinte elismerést vívott ki. 5. id. Zimmer Ferencet, aki a nyíltvízi halászat és a magyar halkereskedelem bel- és külföldi hírnevét sok évtizedes munkájával megalapozta.

2. Országos Magyar Gazdasági Egyesület átirata.

Az O.M.G.E. az idei tavaszi mezőgazdasági kiállítás keretében tartandó tenyészállat díjazás céljaira felszólítja az Egyesületet tiszteletdíjak adományozására, hogy a tenyésztők munkakedvét, a nemes versenyt és ezáltal az állattenyésztés fejlesztését fokozzuk.

A választmány tudomásul veszi az átiratot és megbízza az Igazgatót, hogy saját hatáskörében a díjak megvételét eszközölje.

3. Gróf Zichy Rafael beadványa csillagfürt ügyben.

Titkár felolvassa gróf Zichy Rafael beadványát, melyben előadja, hogy a Magyar Hüvelyes és Olajosmag Kivitelű Egyesülésnél valamint a Mezőgazdák Szövetkezeténél azt az információt kapta, hogy csillagfürt vásárlási ügyben forduljon a Magyar Tógazdaságok Rt.-hoz. Tekintettel arra, hogy ezen kijelentés valószínűleg tévedésen alapul, kérelemmel fordul az Országos Halászati Egyesülethez tegyen lépéseket a fenti két vállalatnál, hogy a szükséges csillagfürt mennyiséget megkaphassa, mivel tudomása szerint a Magyar Tógazdaságok Rt. 30 vagon csillagfürtöt már biztosított magának.

Vitéz Dr. Paluzsaj László előadja, hogy annak idején a Részvétel Társaság részéről felterjesztéssel fordult a Földművelésügyi Miniszter Urhoz és felajánlotta, hogy az ország egész csillagfürttermését hajlandó felvásárolni és a tógazdaságok részére a szükséges mennyiségben szétosztani és a fennmaradó mennyiség kivételére stb. szintén javaslatot

telt. Erre a beadványra azonban választ nem kapott. A Magyar Hűvelyes- és Olajosmag Kiviteli Egyesülés az általa bejelentett 1500 vagon állítólagos terméshől 500 vagon exportált és mivel az export árak a belföldi eladási áraknál magasabbak voltak, ennek folytán a tőgazdaságok részére csillagfürt hatósági áron alig volt beszerezhető. Vállalata nevében lépéseket tett, hogy az 500 vagonból még kiszállításra váró mintegy 50 vagon csillagfürt kivitele megakadályoztassék és a tőgazdaságai részére 20 vagon biztosítassék. Ezelőtt kb. 3 héttel 30 vagon csillagfürtöt sikerült szereznie, azonban ebből csak egy kisebb részt szállítottak le. A hiba az, hogy a lapos fehér-virágú csillagfürt nagy része ma már nem kapható, bár ennek kivitelét megtöltötték. Azonkívül tőgazdaságaink részére drága a csillagfürt, mivel a 28. P alapárhoz tetemes fuvarköltség, tárolási, beszáradási és kereskedői részesedés járul, úgyhogy a Dunántúlon a tőgazdaság cca. 40 P-ért kapja a csillagfürtöt.

Vitéz Barcza Imre rámutat arra, hogy a csillagfürt kesertelenítésének bevezetése folytán tőgazdaságaink a beszerzésnél újabb nehézség fenyegeti. Javasolja, hogy az Egyesület forduljon az illetékes kormányhatóságokhoz, hogy az egyesület útján történő szétosztás részére megfelelő kontingens álljon tőgazdaságaink rendelkezésére a régi áron.

Vitéz Dr. Paluzsai László az Egyesület útján történő szétosztással bizonyos nehézséget lát, mivel az Egyesületnek ehhez lőkéje nincsen.

Vitéz Barcza Imre rámutat arra, hogy az Egyesület bekapcsolása hasonlóképpen történhet, mint a tengeri vásárlási igazolvány kiadásánál.

A választmány elfogadja vitéz Barcza Imre javaslatát és megbízza az Igazgatót, hogy a csillagfürt beszerzése ügyében a szükséges lépéseket sürgősen tegye meg.

4. Dr. Unger Emil lemondása a szerkesztői állásról.

A szerkesztő levelet intézett a választmányhoz, amelyben lemond a szerkesztői állásról és maga helyett ifj. Dr. Szabó Zoltánt javasolja. Aelnök kijelenti, hogy a kérdésről csak az új választások után lehet szó.

A választmány a szerkesztő iránt a legteljesebb és osztatlan bizalommal viseltetik és ezért a lemondást nem fogadja el.

Dr. Unger Emil a választmány egyhangú határozatát tudomásul veszi.

5. A vendéglői halár szabályozása.

A Titkár jelenti, hogy a Közellátási Miniszter Ur 52.000/1942. sz. rendeletében (megjelent a Budapesti Közlöny február 14-i számában) újolag szabályozta az ételárakat, amelyeket legfeljebb 15%-al lehet felemelni. A 3. §-szerint a szárnyas és a halételek legmagasabb eladási árát oly módon kell megállapítani, hogy a készítéséhez felhasznált anyagok ára, munkabér és általános üzletviteli költségek után számítható bruttó haszonkulcs vendéglői kategóriánként legfeljebb 50-75% lehet.

Zimmer Ferenc rámutat arra, hogy amidőn a vendéglőipar újabb és újabb emeléseket kap, ugyanakkor az élőponty áránál havonta megállapított 5 filléres emelés nem fedezi a rendkívüli időjárás következtében előálló költségeket és kockázatot.

A választmány felkéri Corchus Zoltánt, hogy ez ügyben a kérvényt szerkessze meg.

6. A Pénzügyminiszter Ur 72.060/1942. VIII. sz. körrendelete az általános kereseti adó és a halászatból származó jövedelem megállapítás tekintetében.

Titkár előadja, hogy az 1940. évi 160.000/VII. sz. rendeletben foglaltak újabb körrendeletben adta közre a Budapesti Közlöny 1942. évi február 10-i száma, amely röviden kitér a halasról, valamint a nyíltvizek és a halászati társulat kezelésében levő vizek adózására.

Répássy Miklós megemlíti, hogy a kereseti adó kivételével az előző rendelet parthossz arányban állapította meg, ami pl. a Balatonnál sok nehézséget okoz.

A választmány felkéri az Igazgatót, hogy a rendelettel kapcsolatban felmerülő kívánásokat illetékes helyen tárgyalja meg.

7. Tengeri haltakarmány külön igénybevétele alól mentesítése.

A Titkár jelenti, hogy az előző választmányi ülés alapján eljár. A Honvédelmi Miniszter Ur az Egyesület kérelmét magáévá tette és az ügy a mai napon a Közellátási Minisztériumban Roszlov igazgató úrhoz került, aki megígérte támogatását, hogy a tőgazdaságoknak legalább jelenleg rendelkezésére álló mennyiséget mentesítik az igénybevétele alól. Ez ügyben a közeljövőben döntés történik.

A választmány a titkár jelentését tudomásul veszi.

8. Illik Viktor beadványa, a halászati tilalmi idő enyhítése tárgyában.

Titkár felolvassa Illik Viktornak a választmányhoz intézett beadványát, melyben kéri, hogy 1942. évben, — ha a halászati tilalom nem is függesztette fel, — legalább enyhíthessék, illetve rövidíthessék meg.

Indokolásul előadja, hogy a hosszú és kemény tél a nyíltvizi halászok anyagi erőforrásait teljesen kimerítette. A tavaszi halászat megkezdése után törvényeink szerint beáll a tilalmi idő, amely a hosszú téli kényszerpihenést további 30-40 nappal hosszabbítaná meg.

Igazgató válaszában előadja, hogy a jelenlegi tilalmi rendeletek kétségtelenül nem védik a halfajok ívását, viszont a fajlagos tilalom bevezetése az ellenőrzés nehézsége miatt körülményes. A korszerű tilalmi rendelet kiadása érdekében a szükséges lépések folyamatban vannak.

Elnök megemlíti, hogy rendszeres üzem esetén a tilalmi idő csupán a bérleti idő lejártá előtti néhány éven át szükséges, mert a bérleti saját érdekében is védeni fogja a halak ívását. A piac fokozottabb ellenőrzését javasolja, hogy az ivadék árusítása meggátolható legyen. Rámutat arra, hogy kedvező idő és vízjárású feltételek esetén a halak ívása megfelelő lesz, míg rossz előfeltételek mellett a tilalmi idő sem segít. Megemlíti, hogy annakidején a háború előtti voltak hangok, pl. a Balatonon az Rt. kifogja a tőrszállományt is. Pedig mindössze 7500 mázsa halat termelt, vagyis a mai halfogás felét. A Balaton nem kimondottan pontyos víz, a süllo védelmén van a hangsúly.

Vitéz Dr. Paluzsai László indokoltnak tartja a közlélemezésre tekintettel a tilalom megrövidítését, illetve teljes felfüggesztését.

A választmány felkéri az Igazgatót, hogy a halászok jogos kérelmét a rendelet kiadásánál vegye figyelembe. Több tárgy nem lévén az Elnök az ülést berekeszti.

Kontur György sk.
titkár.

Ujdonságok—Vegyesek

A csillagfürt magvakkal való haeletetésről.

Elég sok tőgazdaság van hazánkban, ahol csillagfürttel még nem etettek, mert normális viszonyok között ezen egyébként legkiválóbb haltakarmány helyett inkább sajáttermésű, vagy olcsó gabonát etetni célszerűbbnek tartották. Mivel ezidén gabona magvak haeletetésre aligha állanak rendelkezésre, nem lesz hiábavaló a csillagfürtöt, mint haltakarmányról a legfontosabb tudnivalókat közrebocsátani.

A csillagfürtöt (lupinus) a ponty jobban értékesebb, mint bármely más haltakarmányt. Halak részére kesertelenítése szükségtelen, igen fontos azonban előzetes beáztatása, hogy jól megpuhuljon.

Egyik nagy és kiváló tőgazdaságunk, mely hosszú éveket óta majdnem kizárólag csillagfürttel eteti halait, etetés előtt gőzöli ezt a takarmányt kazánokban. Darálni nehéz. Különösen a lapos magvú fajtát (fehér virágút, melyet legtöbb helyen természetesen nálunk haltakarmánynak, mészszegény homokos talajon), darálással inkább csak megrepesztik, s azután áztatják.

Bármint legyen is a csillagfürt haeletetésre előkészítve, a ponty csak a megpuhult magvakat eszi meg, ezeknek is csak a belső, tápláló részét, a héját mindig kiköpi és az etető helyen hagyja. Az előhelyek ellenőrző vizsgálatánál, mikor megnézzük, hogy halaink a takarmányt elfogyasztották-e már, ne feledjük el ezt, s ne tévesszenek meg az ott talált maghéjak. A csillagfürtöt csak akkor nem eszik meg halaink szívesen, ha előzőleg más takarmányt kaptak. Ezért kezdjük az etetést csillagfürttel és etessünk csak

kétnaponként, hogy a természetes hulláplálék jó kihasználására ezzel is rákényszerítsük a pontyokat. Az etetés eredménye így még jobb lesz.

A csillagfürttel etetett pontyoknak *külön ízű húsaik van*, s nem lesznek túlkövérek mint a tengeriől. A keserű anyagok részben kioldólnak az áztatásnál, vagy még inkább a gőzölésnél. Az erre használt vizet kiöntjük.

Igen ritkán (mindössze két tógazdasági e-ről tudok csak több évtized alatt) előfordulhat, hogy a tisztán csillagfürttel etetett pontyok némelyikének *ikrája keserű lesz* (húsa sohasem!).

Julius — augusztusban ezért ajánla'os néhány darab ponty ikráját a húsától *elkülöntve* megfőzni és megizlelni, s ha valahol keserűségét észlelnék, erről az Orsz. m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézet' értesíteni sziveskedjenek.
Dr. Unger Emil.

A Balatoni Halászati Társulat báró Inkey Pál elnöklétével március hó 21-én Budapesten tartotta évi rendes közgyűlését.

A közgyűlésen egy életrevaló indítvány hangzott el az orvhalászat meggátolása érdekében. Hellebrontné Bariss Pál ma külön igazgatói jelentésének orvhalászatról szóló fejezetéhez hozzászólva Gelencsér Péter javasolta, hogy a társulat kérje fel a leventék országos katonai parancsnokságát, hogy szigorúan tiltsa meg az ívó halak orvhalászatát, a leventék lapjában és a rádió levente félóra keréjében oktatssa ki a levente ifjúságot az ívó halak tömeges pusztításának nagy nemzetgazdasági kárára, valamint arra, hogy az ívó halak pusztítása a magyar leventéhez méltatlan, szegyenletes cselekedet. Ha ennek ellenére is tetten érnének leventéket orvhalászaton, akkor azokat alárendelt közegei útján szigorú és elretentő büntetéssel sújtsa.

Indokolásul előadta, hogy úgy a saját megfigyelése, mint a Balaton több pontjáról beszerzett értesülése azt bizonyítja, hogy a Balaton partján oly nagy mértékben burjánzó orvhalászatot 60-80%-ban leventeköteles fiatalok követik el. Miután valószínűleg az ország más részein is ez a helyzet, a javasolt intézkedések végrehajtása a nemzetgazdaságunkat is károsan befolyásoló nagymérvű halpusztítás megállítására alkalmasnak látszik. Erre annál is inkább szükség volna, mert a leventékre — fiatalok lévén — a bíróságok büntetést nem szabnak ki, legfeljebb megdorgálják őket.

Rá kell még mutatni arra a sajnálatos tényre, hogy a nagymérvű halpusztítás nagyrészt azok az ifjak követik el, akik a magyarság életében, de még inkább jövőjében oly fontos feladatot betöltő levente intézmény tagjai, mindnyájunk szemfényei és reményei.

Túrhetetlen, hogy amíg a houvédorsorba került leventék távol az ország határától az emberiség, a kultúra és a magyarság legszörnyűbb ellenségével, az orosz bolsevizmussal hősiessen hadakozva, nem harácsolva, hanem hazátvédő, ellenséget megsemmisítő vitézség aranybetűivel írják be nevüket a történelem arany könyvébe, addig bent az országban megengedtesék az, hogy leventeköteles ifjú, — sokszor a fejérlévő levente jelvényt — büntetést el a nemzetgazdaság ellen.
K. Gy.

Előadások a szennyvízügy köréből.

A Magyar Mérnök és Építész Egylet vízépítési szakosztálya f. é. január-március hónapokban igen tartalmas előadás-sorozatot rendezett a csatornázás és a szennyvízkezelés köréből, a legkitünőbb szakemberek közreműködésével. A kérdés minket csakis halászati szempontból érdekel, amennyiben a városi és ipari szennyvizek a befogadó halasvizekre káros hatást gyakorolnak, s ilyen ártalmak megfelelő szennyvíztisztító berendezések létesítésével minimumra csökkenthetők vagy megszüntethetők.

Természetesen ebben az előadás-sorozatban nemcsak a halászati, hanem még inkább igen fontos egyéb szempontok (közegészségügy, ipari érdekek, szennyvizek öntözésre, növények trágyázására való felhasználása, hasznos hulladékanyagoknak — pl. zsiradéknak — a szennyvizekből való visszanyerése, stb.) is érvényesültek, s mindezekkel mi nem foglalkozhatunk.

Az elhangzott 15 előadás közül legközelebbi érdeklődésünkre számíthatott *«A szennyvíz és a vízfolyások»* című, amelyet Dr. Maucha Rezső kísérletügyi főigazgató és egyetemi magántanár, az Országos m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézet vezetője március hó 17-én tartott meg az előadás-sorozat keretében.

Előadó nagy súlyt helyezett azoknak a biológiai — ökológiai folyamatoknak az ismertetésére, melyeknek szennyvizek megtisztulása köszönhető, s amelyek lehetőséget teszik, hogy bizonyos vizsgálatokkal megállapítható feltételek mellett a szerves, rothadó anyagokat tartalmazó szennyvizek megfelelő előkészítés (ülepítés, kirotthasztás) után, nagy vízhozam esetén enélkül is a halasvizekbe ártalom nélkül levelezhető legyenek. Színes vetített képeken mutatta be az előadó a szennyes, a tisztulóban levő és a megtisztult vizekre jellemző növényi és állati szervezeteket.

Maucha Rezső ezt megelőzőleg, március hó 5-én is tartott előadást a *Magyar Kémikusok Egyesületében* melynek címe *«Ujabb szempontok a víz kémiai vizsgálatánál»* Ebben főképpen arra hívta fel a természetes (élő) vizeket vizsgáló vegyészek figyelmét, hogy az élő vizek nemcsak kémiai alkatrészeket tartalmaznak, hanem többnyire mikroscópikus élőlényeket is, sokszor igen nagy mennyiségben. Már pedig ezeket a vízmintákban a vegyész magával viszi a laboratóriumba, s e szervezetek a vízmintákban tovább folytatják életműködésüket, s eközben, *megváltoztatják annak kémiai összetételét is.*

Ezért is igen nagy fontossága van tudományos és gyakorlati szempontból az olyan helyszíni víz-elemző módszereknek, melyek igen egyszerű és kevés eszközzel, kevés vízből már a helyszínen alkalmazhatók, gyorsan elvégezhetőek és mégis olyan pontos mennyiséges elemzési adatokat szolgáltatnak, melyek a laboratóriumi vizsgálati módszerek pontosságát elérik. Előadó sok ilyen módszert dolgozott ki, melyeket külföldön is használnak már.

Az előadások általánosan nagy tetszést arattak.

Arjegyzés. A Halértékesítő és Halbizományi R.T. és Zimmer Ferenc Halkereskedelmi R.T.-lől értesülés szerint 1942. évi március hó folyamán a nagybani halarak kg.-ként a következők voltak:

Élőponty:	2 kg. felett	—	—	—	—	3.10
	1.50 — 2. — kg-os	—	—	—	—	2.90
	1. — 1.50 kg-os	—	—	—	—	2.70
	1. — kg alatt	—	—	—	—	2.50
Jegeltponty	nagy	—	—	—	—	2.60—2.90
	közép	—	—	—	—	2.30—2.50
	kicsi	—	—	—	—	1.80—2.20
Balatoni fogas:	I. oszt.	—	—	—	—	5.10
	II. oszt.	—	—	—	—	4.30
	III. ? oszt.	—	—	—	—	3.50
	IV. oszt.	—	—	—	—	3.40
Süllő 0.30	0.50 kg-ig	—	—	—	—	4. — 5.20
	0.50 — 1. — kg-ig	—	—	—	—	4.50 5.50
Fogas 1. —	1.50 kg-ig	—	—	—	—	5. — 6. —
»	1.50 kg felett	—	—	—	—	6. — 7. —
Harcsa élő	—	—	—	—	—	5. — 6.50
» jegelt	—	—	—	—	—	3.60—6. —
Csuka jegelt	—	—	—	—	—	2. — 2.80
Élő kárász	—	—	—	—	—	1.40 1.60
Jegelt kárász	—	—	—	—	—	1. — 1.40
Fehér hal	—	—	—	—	—	0.60 1.60
Balatoni keszeg	—	—	—	—	—	0 75 —
Kecsege	—	—	—	—	—	3. — 5. —
Pisztrángsügér	—	—	—	—	—	4. —

K. Gy.

HIRDETMEYNY. Keresek Somogyban több évre kibérelhető, intenzíven kezelhető, nagyobb tógazdaságot. A bért kívánságra, 5 évre előre is kifizetem. Sürgős megkeresést kér: isseni Iszer Károly, Kaposvár 44-es ezred u. 8.

Bérbeadási hirdetés és feltételek.

A Vásárosnamény-Csapi Tiszai Halászati Társulat haszonbérbeadja a Társulat kötelekbe tartozó Tisza folyó halászati jogát 1942. évi június hó 1-én kezdődő hat egymásután következő évre vagyis 1948. május hó 31-ig.

A bérbeadás szakaszonként történik, de egy ajánlattevő több szakaszra is tehet ajánlatot.

I. szakasz: Vásárosnamény község déli határától — Tiszavid község északi határáig.

II. szakasz: Tiszavid község északi határától — Benk község déli határáig.

III. szakasz: Benk község déli határától — Szalóka község déli határáig.

IV. szakasz: Szalóka község déli határától — Zsurk és Csap községek nyugali határáig.

A bérbeadás zárt írásbeli ajánlatok útján történik; amelyek a Vásárosnamény-Csapi Tiszai Halászati Társulat Elnökségéhez címezve 1942. május hó 10-én déli 12 óráig Hahn Imre társulati titkárnál Mándokon adandók be. Ajánlási feltételek is ott kaphatók.

Gróf Jankovich Bésán Elemér HALNAGYKERESKEDÉSE.

Iroda:

Budapest, Ferenc József rakpart 17. Tel.: 186-299

Üzlet: 185-484

Budapest, IX. Központi Vásárcsarnok. Tel.: 185-273

Veszek 40 mázsa

5—10 dekás átlagsúlyu pontyivadékokat,

őszi vagy tavaszi szállításra. Ajánlatot

Halgazdaság Velence

címre kérek.

SUMONYI TÓGAZDASÁG

Tóth József és társai

HALKERESKEDÉSE

Folyóvízi és tavi halak
vétele és eladása nagyban és kicsinyben.

TELEFON: 185-740, BUDAPEST

IX., Központi Vásárcsarnok

TÓGAZDASÁG

berendezésére alkalmas területet keres, esetleg meglévők kibővítésére vállalkozik

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDelmi R.-T.

BUDAPEST.

Telefon: 133-539, 185-448, 185-338, 181-679.

VESZÜNK!

7—10 dekás egynyaras, vagy 25—40 dekás kétynyaras gyorsnövésű nemes pikkelyes

PONTYIVADÉKOT,

ab Balaton. Mennyiségi és minőségi átvétel bizottság által Siófok vagy Fonyód kikötőben. Ajánlatok a

BALATON HALÁSZATI R.-T. SIÓFOK
címére.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal, parafa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

Ádám Miksa Rt-nál, Bpest.

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. A Ferenc József híd és Erzsébet híd között. Telefon: 18-59-65.

Fióküzlet: VII., Thököly-út 16. szám. A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt. Telefon: 13-98-61.

BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

TELEFON:

Iroda: 185-0-71.

Üzlet: 185-5-84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

Halbizományi és Halértékesítő Rt.

A Magyar Tógazdaságok Rt. kizárólagos bizományosa

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Telefon: 18-09-21, 18-09-22.

Levél cím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok.

Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36.

Elárusítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Telefon: 18-56-36.

Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a **Magyar Tógazdaságok Rt.** kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétynyaras tenyészpontyot, anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogassülőkírárt.

